

Imago van de Stad

Omnibusenquête 2023

Achtergrond

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence jaarlijks in het begin van het jaar een Omnibusenquête uit onder Rotterdammers van 16 tot en met 85 jaar. Het betreft een enquête die naar eigen keuze schriftelijk dan wel via internet kan worden ingevuld, waarbij via aanvullend mondeling veldwerk door een gespecialiseerd extern bureau extra zorg wordt besteed aan voldoende respons onder Rotterdammers met een migratieachtergrond.

In Vragenlijst C van de Omnibusenquête 2023 zijn onder meer vragen opgenomen over het imago van de stad. In deze notitie worden de resultaten beschreven.

De respons op de C-lijst van de Omnibusenquête bedroeg 24% en is daarmee hoger dan vorig jaar (22%). Omdat de respons vorig jaar weer flink was afgenomen, zijn voor 2023 enkele veranderingen in de aanpak doorgevoerd (waaronder een extra herinneringsbrief). Aannemelijk is dat door deze aanpassingen de respons ten opzichte van vorig jaar weer wat is toegenomen. Het nu gerealiseerde responspercentage is vergelijkbaar met de respons op andere enquêtes in Rotterdam, zoals de enquêtes voor het Wijkprofiel en de Veiligheidsmonitor.

Dankzij aanvullend mondeling veldwerk onder Rotterdammers met een migratieachtergrond is ook deze groep Rotterdammers voldoende in de respons vertegenwoordigd. De uitkomsten kunnen dan ook nog steeds vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibusenquêtes. Wel is, net als voorgaande jaren, enige voorzichtigheid geboden bij het trekken van stellige conclusies gezien de lage totale respons en het selectieve karakter van de respons.

Bij elke vraag is een analyse uitgevoerd met de achtergrondvariabele etniciteit (in 3 groepen: geen migratieachtergrond, westerse migratieachtergrond en niet-westerse migratieachtergrond). Alleen als er sprake is van significante verschillen tussen deze groepen wordt hierover gerapporteerd aan het eind van elke paragraaf. Vanwege de kleine aantallen van de groepen westerse en niet-westerse migratieachtergrond, zijn op het oog aanzienlijke verschillen niet direct significant.

Trots op Rotterdam?

Net als voorgaande jaren is aan de Rotterdammers gevraagd of ze trots zijn op de stad Rotterdam. 68% van de Rotterdammers zegt trots te zijn op Rotterdam; 26% is dat een beetje en bij 6% is dit niet het geval. Het aandeel Rotterdammers dat (een beetje) trots is op Rotterdam is iets lager dan in 2022.

Sinds 2019 is het aandeel dat zegt trots te zijn op de stad gedaald van 75% naar 68% in 2023; het aandeel Rotterdammers dat zegt (een beetje) trots te zijn op de stad ligt de afgelopen tien jaar steevast (ruim) boven de 90%.

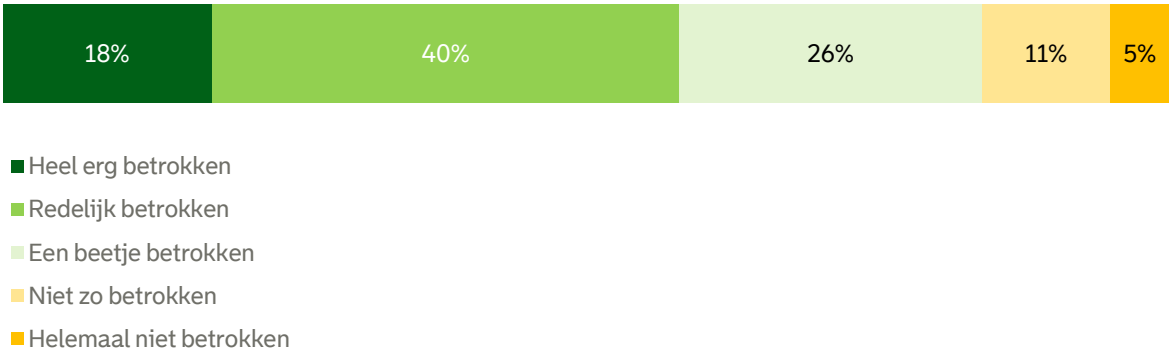
Tabel 1. Bent u trots op de stad Rotterdam?

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ja	61%	68%	72%	69%	77%	74%	75%	75%	74%	70%	68%
Een beetje	32%	26%	23%	27%	19%	22%	21%	22%	23%	25%	26%
Nee	7%	6%	5%	4%	5%	4%	4%	3%	3%	5%	6%

Betrokkenheid bij Rotterdam

Dit jaar is, voor het eerst, aan de Rotterdammers gevraagd in hoeverre ze zich betrokken voelen bij de stad. De resultaten staan in onderstaande grafiek.

Figuur 1. Mate waarin me zich betrokken voelt bij Rotterdam

Bijna 6 op de 10 respondenten zegt zich heel erg tot redelijk betrokken te voelen bij de stad; een kwart voelt zich een beetje betrokken en 16% voelt zich niet zo of helemaal niet betrokken bij de stad.

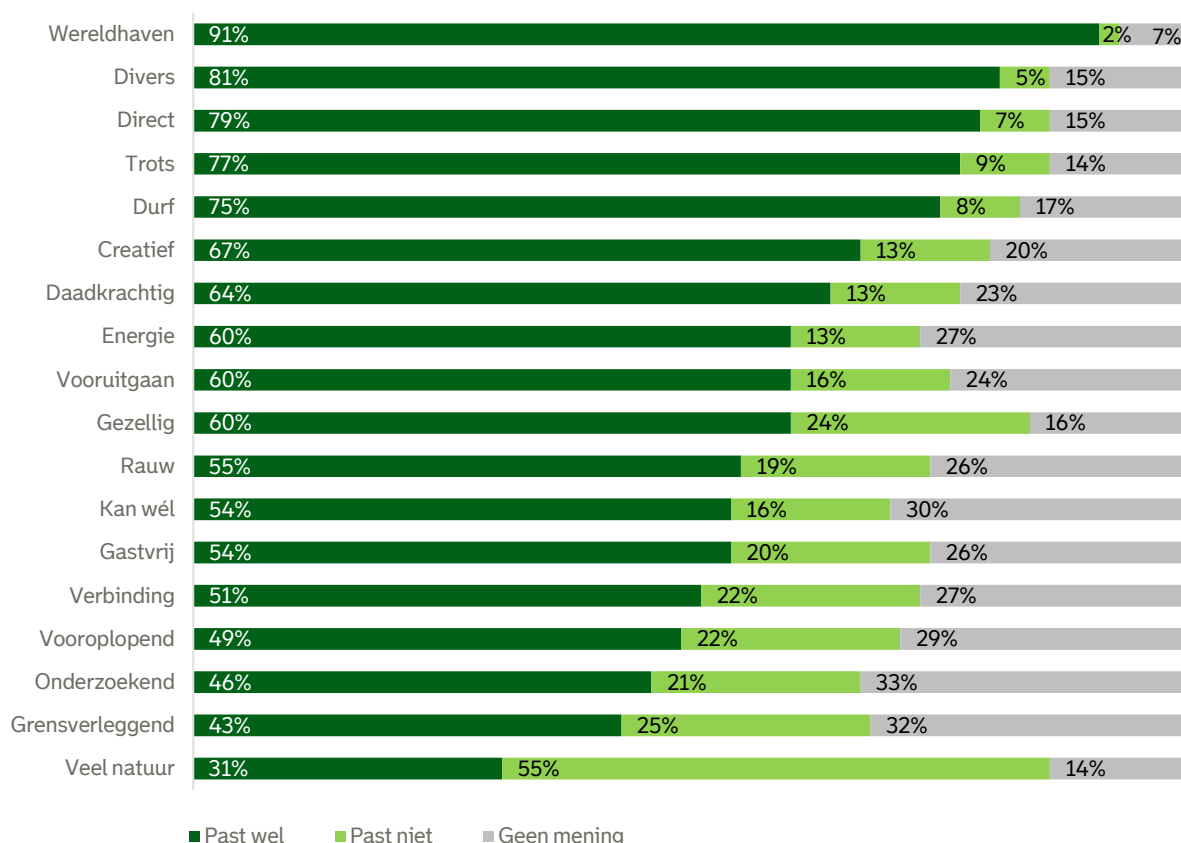
De groep Rotterdammers met een EU- of westerse migratieachtergrond voelt zich wat minder betrokken bij Rotterdam dan de andere groepen: 48% is heel erg tot redelijk betrokken, bij de andere groepen is dat 62% (geen migratieachtergrond) en 55% (niet-westerse migratieachtergrond).

Woorden die passen bij de stad

Aan de Rotterdammers is, dit jaar ook voor het eerst, gevraagd of ze kunnen aangeven of ze de voorgelegde woorden wel of niet vinden passen bij Rotterdam. De woorden zijn in onderstaande grafiek in volgorde van meest passend weergegeven.

Grafiek 2. Mate waarin men de voorgelegde woorden wel of niet vindt passen bij Rotterdam

Minimaal driekwart van de Rotterdammers vindt de volgende vijf woorden bij Rotterdam passen (in aflopende volgorde): **wereldhaven, divers, direct, trots en durf**.

Woorden die door minder dan de helft van de Rotterdammers worden genoemd als passend bij de stad, zijn (in aflopende volgorde) **vooroplopend, onderzoekend, grensverleggend** en **veel natuur**. Veel natuur wordt door minder dan een derde van de Rotterdammers gezien als passend bij de stad.

Kijken we naar de verschillen naar etniciteit, dan zijn er bij drie woorden géén significante verschillen gevonden (**creatief, energie** en **vooruitgaan**); bij de overige 15 woorden dus wel. Bij de meeste van die 15 woorden, zitten die verschillen tussen de Rotterdammers zonder migratieachtergrond en met een niet-westerse migratieachtergrond.

De woorden **kan wél, vooroplopend, grensverleggend, onderzoekend, verbinding, gastvrij, gezellig** en **veel natuur** vinden de Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond meer passen bij Rotterdam dan de Rotterdammers zonder migratieachtergrond. Bij de woorden **direct, rauw** en **divers** is het net omgekeerd: Rotterdammers zonder migratieachtergrond vinden dat meer passen bij Rotterdam dan Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond.

Over **durf**, **trots** en **daadkrachtig** hebben de Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond vaker geen mening dan Rotterdammers zonder migratieachtergrond. Het woord **wereldhaven** vinden Rotterdammers zonder migratieachtergrond meer passen bij Rotterdam (95%) dan de overige twee groepen, hoewel de aandelen van de laatste twee groepen ook hoog zijn (87 en 82%).

Onderscheidend kenmerk

Ook is dit jaar voor het eerst aan de Rotterdammers de open vraag gesteld: 'Kunt u een kenmerk noemen waarop Rotterdam zich onderscheidt van andere steden?' Ruim 75% van de respondenten heeft hierop een of meer onderscheidende kenmerken genoemd. Het eerste dat daarbij opvalt is dat er veel verschillende onderscheidende kenmerken voorbijkomen. Het meest genoemde onderscheidende kenmerk gaat over de architectuur (skyline, hoogbouw, nieuwbouw) van de stad, vaak in combinatie met het woord 'modern'. Dit werd door 22% van de Rotterdammers genoemd (zie ook tabel 2).

Naast de architectuur worden nog een aantal kenmerken door 8% tot 10% van de Rotterdammers genoemd: dat Rotterdam divers/multicultureel is; dat de haven (Wereldhaven, Maas, water) onderscheidend is; dat Rotterdam modern is; dat Rotterdam van 'niet lullen, maar poetsen' is en tot slot een groep Rotterdammers die zich in algemene zin positief over de stad uit laten. Die laatste groep positieve opmerkingen bevat opmerkingen die gaan over het openbaar vervoer, de burgemeester, dat men er zich thuis voelt, dat men trots is op de stad, dat Rotterdammers vriendelijk, betrokken en sociaal zijn, dat men er geboren is, dat er alles te vinden is, dat Rotterdam veelzijdig is en dat Rotterdam geen kopie is van andere steden. Of zoals een respondent zegt 'Rotterdam is Rotterdam'.

Tot slot is er een groep (van pakweg 8%) die een negatief onderscheidend kenmerk noemt, uiteenlopend van armoede, onveiligheid, afval/troep op straat, weinig groen, criminaliteit, geen 'echt' stadshart tot te druk, te multicultureel, te veel gericht op auto's.

Tabel 2. Onderscheidende kenmerken, van veel naar weinig genoemd

	Aandeel
Architectuur, skyline, gebouwen, hoogbouw, nieuwbouw, bezienswaardigheden, wereldstad	22%
Divers, multicultureel	10%
Positief algemeen (bv burgemeester, trots, Rotterdammers zijn vriendelijk, Rotterdam is veelzijdig)	9%
Haven, rivier, Maas, Wereldhaven, water	8%
Daadkrachtig, niet lullen maar poetsen, aanpakken, hard werken, ondernemend, bedrijvigheid, etc	8%
Modern	8%
Negatief kenmerk (bv armoede, onveiligheid, afval, weinig groen, criminaliteit, etc)	8%
Direct, recht door zee, eerlijk, rauw	6%
Evenementen, drukke stad, gezellig, cultuur	3%
Ruimte, parken	2%
Vernieuwend, vooruitstrevend	2%
Feijenoord, voetbal	1%
Geen kenmerk genoemd	24%

In de volgende tabel laten we de top-5 kenmerken zien voor elke etniciteitsgroep.

Tabel 3. Top-5 onderscheidende kenmerken, naar etniciteit

	Geen migratie- achtergrond	EU- en westerse mi- gratieachtergrond	Niet-westerse mi- gratieachtergrond
Architectuur, skyline, gebouwen, hoogbouw, nieuwbouw, be- zienswaardigheden, wereldstad	26%	22%	12%
Daadkrachtig, niet lullen maar poetsen, aanpakken, hard wer- ken, ondernemend, bedrijvigheid, etc	11%	8%	
Negatief kenmerk (bv armoede, onveiligheid, afval, weinig groen, criminaliteit, etc)	11%		
Haven, rivier, Maas, Wereldhaven, water	10%		8%
Divers, multicultureel	8%	12%	11%
Modern		16%	7%
Positief algemeen		9%	12%
Geen kenmerk genoemd	18%	27%	36%

In alle drie de groepen staat de architectuur (skyline, hoogbouw, nieuwbouw) van de stad bovenaan het lijstje, hoewel Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond dit kenmerk minder vaak noemen dan de andere groepen (12% versus 26% en 22%). Verder komt ook 'divers, multicultureel' in alle drie de lijstjes voor.

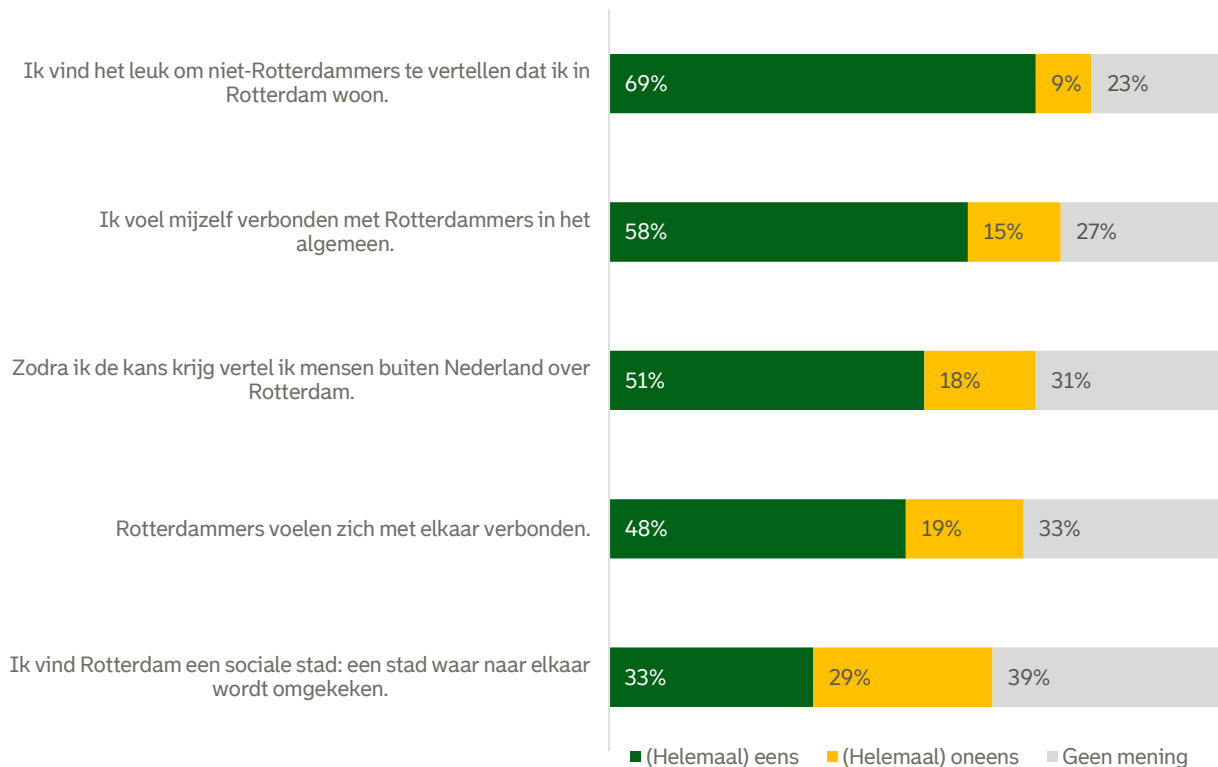
Opvallend is verder dat alleen bij de Rotterdammers zonder migratieachtergrond de negatieve kenmerken in de top-5 staan. En 'niet lullen, maar poetsen' (daadkrachtig, ondernemend, aanpakken, hard werken, etc.) komt niet voor in de top-5 van Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond.

Het imago van de stad

Net als in voorgaande jaren zijn ook in de Omnibussenquête van 2023 stellingen opgenomen over het imago van de stad. De resultaten zijn opgenomen in onderstaande figuur.

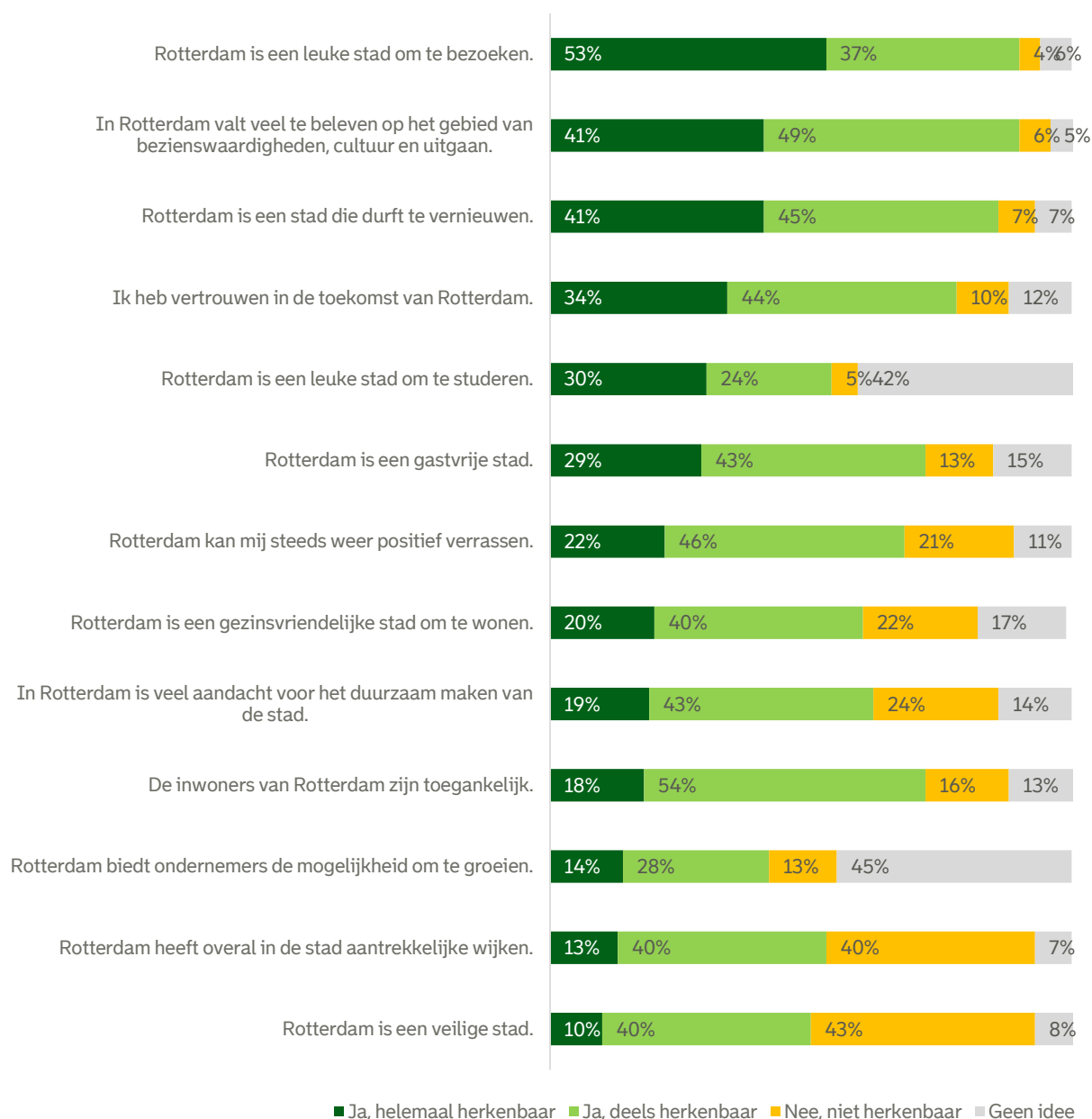
Figuur 3. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Zeven op de tien Rotterdamers vindt het leuk om niet-Rotterdamers te vertellen dat ze in Rotterdam wonen; zes op de tien Rotterdamers voelen zich verbonden met Rotterdamers in het algemeen. Ongeveer de helft denkt dat Rotterdamers zich met elkaar verbonden voelen en ook de helft vertelt, zodra ze de kans krijgen, mensen buiten Nederland over Rotterdam. De stelling die de meeste verdeeldheid oproept – 33% (helemaal) eens en 29% (helemaal) oneens – is de stelling 'Ik vind Rotterdam een sociale stad: een stad waar naar elkaar wordt omgekeken'.

Rotterdamers zonder migratieachtergrond zijn het vaker (helemaal) eens met de stelling 'Ik vind het leuk om niet-Rotterdamers te vertellen dat ik in Rotterdam woon', dan Rotterdamers met een niet-westerse migratieachtergrond (72% versus 63%). Rotterdamers met een migratieachtergrond vinden Rotterdam vaker een sociale stad, een stad waar naar elkaar wordt omgekeken, dan Rotterdamers zonder migratieachtergrond (EU- en westerse migratieachtergrond 35%; niet-westerse migratieachtergrond 50%; geen migratieachtergrond 25%). Met de stelling 'Zodra ik de kans krijg vertel ik mensen buiten Nederland over Rotterdam' zijn Rotterdamers met een EU- en westerse migratieachtergrond het vaker (helemaal) eens zijn dan de andere twee groepen: 62%.

Figuur 4. Vindt u onderstaande zinnen herkenbaar voor Rotterdam en Rotterdammers?

Rotterdammers vinden de zin *'Rotterdam is een leuke stad om te bezoeken'* het meest herkenbaar. Op korte afstand gevolgd door *'In Rotterdam valt veel te beleven op het gebied van bezienswaardigheden, cultuur en uitgaan'* en *'Rotterdam is een stad die durft te vernieuwen'*.

De zinnen die de Rotterdammer het minst herkenbaar vindt zijn: *'Rotterdam is een veilige stad'* (43% vindt dit niet herkenbaar) en *'Rotterdam heeft overal in de stad aantrekkelijke wijken'* (40% vindt dit niet herkenbaar).

In (bijna) alle gevallen vinden Rotterdammers met een (EU- en westerse of niet-westerse) migratieachtergrond de zinnen vaker helemaal herkenbaar dan Rotterdammers zonder migratieachtergrond; alleen de zin *'In Rotterdam valt veel te beleven op het gebied van bezienswaardigheden, cultuur en uitgaan'* laat geen verschil in waardering zien tussen de drie groepen.

De zinnen *'In Rotterdam is veel aandacht voor het duurzaam maken van de stad'*, *'Rotterdam is een gezinsvriendelijke stad om te wonen'*, *'De inwoners van Rotterdam zijn toegankelijk'* en *'Rotterdam is een veilige stad'*, vinden Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond aanzienlijk vaker helemaal herkenbaar dan de andere twee groepen.

Vergelijking met voorgaande jaren

Enkele voorgelegde stellingen zijn in meer of mindere mate te vergelijken met de stellingen die in de Omnibusenquête van 2022 zijn voorgelegd. In 2022 werd gevraagd in hoeverre men het er (helemaal) mee eens of (helemaal) mee oneens was, dit jaar werd gevraagd of men de stellingen herkenbaar vindt voor Rotterdam. Doordat de vraagstelling net iets anders is, is de vergelijking in onderstaande tabel slechts een indicatie en dienen we voorzichtig te zijn met het trekken van conclusies.

Tabel 4. Vergelijking van stellingen 2022 - 2023

	2022 (Helemaal) eens	2023 Helemaal of deels herkenbaar
In Rotterdam valt veel te beleven op het gebied van bezienswaardigheden, cultuur en uitgaan.	88%	89%
Ik heb vertrouwen in de toekomst van Rotterdam.	79%	78%
Rotterdam is een gastvrije stad.	81%	72%
Rotterdam werkt aan een duurzame toekomst.	61%	-
In Rotterdam is veel aandacht voor het duurzaam maken van de stad.	-	62%
Rotterdam is een gezinsvriendelijke stad	62%	-
Rotterdam is een gezinsvriendelijke stad om te wonen.	-	60%
Rotterdam heeft overal in de stad aantrekkelijke wijken.	42%	53%
Rotterdam is een veilige stad.	40%	49%

De stellingen *'In Rotterdam valt veel te beleven op het gebied van bezienswaardigheden, cultuur en uitgaan'* en *'Ik heb vertrouwen in de toekomst van Rotterdam'* laten vergelijkbare resultaten zien tussen vorig jaar en dit jaar. Ook de stellingen met betrekking tot duurzaamheid en gastvriendelijkheid die dit jaar net iets anders zijn geformuleerd laten vergelijkbare uitkomsten zien.

Bij de stellingen *'Rotterdam is een gastvrije stad'*, *'Rotterdam heeft overal in de stad aantrekkelijke wijken'* en *'Rotterdam is een veilige stad'* zijn de verschillen iets groter: Met de stelling *'Rotterdam is een gastvrije stad'* was vorig jaar 81% (helemaal) eens, nu vindt 72% die zin helemaal/deels herkenbaar. En met de stelling *'Rotterdam heeft overal in de stad aantrekkelijke wijken'* was vorig jaar 42% het (helemaal) eens, nu vindt 53% de zin helemaal/deels herkenbaar. Vorig jaar vond 40% van de Rotterdammers Rotterdam een veilige stad, dit keer herkent bijna 50% zich helemaal/deels in deze zin.

Auteur

Ludo van Dun, Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam

Datum

28-6-2023

Meer informatie

Voor meer informatie: <http://www.onderzoek010.nl>

Vragen over deze feitenkaart mailt u naar lpm.vandun@rotterdam.nl

**Gemeente
Rotterdam**